Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVIII Ч. 87. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СУБОТА, 9-го ТРАВНЯ 1981 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK SATURDAY, MAY 9, 1981 No. 87. VOL. LXXXVIII

В Ню Йорку відбувся конгрес ПАБНА

Ню Йорк, Н. Й. — В кінці минулого тижня, 2 і 3-го травня ц. р., тут в готелі Рузвелт відбувся конгрес зачартерованої в З'єднаних Стейтах Америки організації, що носить назву Американські Приятелі Антибольшевицького Бльоку Народів.

В Конгресі, який розпочався в суботу в ранніх годинах спільною молитвою і привітанням делегатів дотеперішнім президентом інж. Богданом Федораком, внесенням прапорів поневолених Москвою народів, членів ПАБНА, взяло участь 125 зареєстрованих делегатів, біля 60 гостей, включно з молоддю, та членів Центрального Комітету АБН, його голови Ярослава Стецька і мгр Слави Стецько, референта зовнішньої політики в ЦКАБН і головного редактора журналу „АБН Кореспонденс". Декілька делегатів приїхали із-за кордону — Західньої Німеччини, Венецуелі, Канади та інших країн.

Формально конгрес відкрив дотеперішній президент інж. Б. Федорак, який, вітаючи гостей, підкреслював своє вдоволення численною участю національних делегацій та визначних почесних гостей.

Конгресом вела президія, до якої входили: інж. Б. Федорак, голова, Пітер Войтенус, Чарлґ Адреанскі, інж. Михайло Шпонтак, заступники, Раймонд Трала і мгр Володимир Будзяк, секретарі, і почесні члени: Я. Стецько, мгр С. Стецько

(Закінчення на стор. 3)

СЕН. ГАЙНЦ НАГОЛОШУЄ ПРАВА ЛЮДИНИ

Вашінґтон. — Сенатор-республіканець з Пенсильванії Джан Гайнц зкликав у понеділок, 4-го травня, Делеґацію ЗСА на Конференцію Безпеки й Співробітництва в Европі, яка розпочиналася у вівторок, 5-го травня в Мадриді, щоб члени-делеґати з Америки пов'язували кожне порозуміння про безпеку з таким самим по величині й силі процесом у напрямі збереження людських прав.

Сам член американської Комісії Безпеки й Співробітництва в Европі, Дж. Гайнц сказав, що Захід успішно використовував сесії конференцій в Гельсінках, Београді й Мадриді, де кожного разу було підкреслювано порушування совєтами і їхніми східньоевропейськими союзниками людських прав. Особливо, — він додав, — ці сесії виявляли совєтські перешкоди в дозволах совєтським підданим зустрічатися вільно й підтримувати зносини з людьми інших країн.

„Ми настоювали на тому, щоб поступ у безпеці, включаючи договір про фаворизування совєтами конференцію про детант і розброєння в Европі, був зрівноважений таким самим поступом в осягненні людських прав, що є ціллю Заходу, включно з зустріччю фахівців для обговорення питання поєднання родин, які розділені державними кордонами, після завершення Мадридської сесії".

Для американців, уважає сенатор, головними є справи людських прав і людських контактів, бо це доведе до відома людям із Східньої Европи, що і вони мають ці права і гарантовані свободи, які їм запевняють їхні ж конституції (в теорії), але насправді всі ці гарантії та права їм відмовлені.

Далі сенатор сказав, що совєти мають за собою практику обструкцій, якщо йде мова про їхнє реагування на західню ініціятиву в площині людських прав. Також тяжко, — каже сенатор, — мати довір'я до совєтських запевнень про їхню відданість справі територіяльної недоторканости і чисто-ти і політичної самостійности будь-якої країни, після інвазії й тривалої відтоді окупації Афганістану.

Сенатор Гайнц висловив переконання, що американська делеґація виявить свою непохитність до цих принципів збереження людських прав, що лягли в основу американської політики з часу перших Гельсінських ухвал, підписаних вже в 1975 році.

Сендса похоронено спокійно і достойно

Белфаст, Північна Ірляндія. — Похорони Роберта Сендса, члена підпільної Ірляндської Республіканської Армії (ІРА), який помер на 66-му дні голодівки в тюрмі, де він відбував 14-річний присуд, пройшов всупереч різним передбачуванням спокійно й достойно. В деяких пунктах Олстеру, Північна Ірляндія, відбулися незначні виступи ірляндських екстремістів. Речник ІРА, Джеррі Адамс, у своїй похоронній промові зайняв поміркований поставу і не заповів відплатних акцій на більшу скалю.

Командування британських збройних сил поробило всі потрібні заходи на випадок більших розрухів. З Англії прибув додатковий контингент спеціяльно вишколених вояків в числі 600, командування проголосило гостре поготівля, одначе щоб не провокувати ірляндської частини населення військо було в касарнях і укріплених пунктах, а тільки військові гелікоптери патрольовали над Белфастом і над вулицями, якими проходив похорон. Члени ІРА, які ескортували труну з тілом Сендса, були убрані в бойові одностроі та в маски. Одначе ані військо, ані поліція не звертали на них уваги.

В тюрмах Олстеру десятки інших католицьких в'язнів, учасників різних акцій ІРА, ведуть голодівку за ту саму справу, за яку вибрав добровільно смерть Сендс. Ідеться про признання їм статусу політичних в'язнів, від чого влада категорично відмовляється з двох причин: це протиставиться приписам обов'язуючих законів та визнання політичних прав членам ІРА злегалізувало б її терористичну діяльність і потягнуло за собою надто великі ускладнення. Значна більшість населення Північної Ірляндії є протестантського віровизнання й безкомпромісово обстоює англійськість тієї провінції та її приналежність до Великої Британії. Католицька меншість складається в першу чергу з ірляндців, які хотіли б бути частиною Ірляндської Республіки.

ПАЛАТА РЕПРЕЗЕНТАНТІВ ПРИЙНЯЛА БЮДЖЕТ

Вашінґтон. — У четвер, 8-го травня Палата Репрезентантів прийняла бюджет президента Картера величезною більшістю голосів, при чому велика частина демократів — 63 — покинула партійну лінію й голосувала за бюджетом, як його представив Президент. Таким чином 689-більйоновий бюджет на черговий рік з 31 більйоном дефіциту був прийнятий більшістю 253 до 176. В Сенаті республіканці мають більшість і тому проєкт Президента не зустріне труднощів.

Проєкт бюджету президента Реґена на 1982 рік представляє собою велику перемогу політичної лінії Президента. В проєкті послідовно переведена лінія зменшення видатків на функції федерального уряду в країні. Президент обстоює принцип, що нарід — місцеві й стейтові уряди — можуть з кращим успіхом виконувати цілий ряд функцій правління і їм ті функції та фонди на них почав передавати проєкт бюджету. Одночасно з тим новий бюджет передбачує значну обнижку фондів на різні соціяльні видатки та допомоги, натомість видатки на оборонні цілі піднесено. По боці приходів бюджет передбачує 657,8 більйона доларів. Проєкт бюджету включає також обнижения податку для всіх громадян у висоті 10 відсотків річно впродовж найближчих трьох років.

Прийнятий Палатою Репрезентантів проєкт бюджету президента Реґена різниться не лише цифрово, але своїм спрямуванням від проєкту, що його представив був попередній президент Джіммі Картер перед закінченням свого урядування. Проєкт президента Картера передбачував видатки у висоті 739 більйонів доларів, але розділ фондів був відмінний від проєкту президента Реґена насамперед у призначенні фондів на оборону, які в проєкті Картера були значно нижчі. Частина демократів противставилися проєктові президента Реґена до кінця й висунула свій проєкт противаги якого одначе голосувала також частина демократів.

Після отримання вістки про велику перемогу в Палаті Репрезентантів президент Реґен висловив своє глибоке задоволення: „Я є надзвичайно вдячний демократам і республіканцям за цю блискучу перемогу. Роками американський нарід домагався, щоб федеральний уряд упорядкував свої справи. Сьогодні послухано його бажань". Перемога Президента в голосуванні над проєктом бюджету в палаті Репрезентантів вказує, що конґресмени так само як і більшість американців прагнуть змін і готові підтримати проєкти Президента.

Появилася нова книга про Лесю Українку

Філядельфія, Па. — Минулого року з В-ва Світового Комітету для Відзначення 100-річчя Народження Лесі Українки вийшов збірник — „Леся Українка 1871-1971".

Цей збірник поміж роками 1971-1980 опрацьовувала редакційна колеґія у складі: д-р Роман Романенчук — голова, мгр Ірина Пеленська, мгр Аріядна Стебельська; упорядник, літературний і технічний редактор: д-р Б. Романенчук; графіка: Таня Кравців; Фінансова комісія: Марія Харина — голова св. п. Володимира Ценко, Стефанія Бернандин; до Ділового комітету, почесною головою якого була св. п. Ісидора Косач-Борисова, належать: мгр І. Пеленська, — голова, д-р Б. Романенчук — заступник і редактор видань, д-р Наталія Пазуняк — секретар, Ярослава Куліш, Лідія Крушельницька, мгр Ольга Кузьмович, д-р Дмитро Штогри, члени.

Ця книга була задумана ще в 1971 році, власне, на саме сторіччя, але появилася аж на 110-річчя.

У збірнику взяли участь із своїми працями про поетичну творчість Лесі Українки 18 еміграційних літературознавців, як професори: Вендел Ейкок, Юрій Бойко-Блохин, Ася Гумецька, Володимир Жила, Роман Кухар, Софія Наумович, Марія Овчаренко, Петро Одарченко, Лариса Онишкевич, Наталія Пазуняк, Ірина Пеленська, Богдан Романенчук, Ярослав Рудницький, Аріядна Стебельська, Володимир Смирнів і Богдан Чопик. У книзі надруковані теж дуже цікаві невідомі листи Лесі Українки, життєпис поетки й бібліографія еміграційних писань про творчість Лесі Українки.

Цією книжкою українські літературознавці у вільному світі віддали пошану поетці у її 100-річчя з дня народження. Книжка має 400 сторінок, у твердій оправі, і коштує 25 доларів, але до кінця травня лише — 20 долярів для захоти покупцям. Книжку можна замовити написавши на адресу: Mrs. M. Charyna, 6934 Ditman St., Philadelphia, Pa. 19135

ВШАНУЮТЬ ПРОФ. Д-РА О. АНДРУШКОВА

Ірвінгтон, Н. Дж. — В суботу, 6-го червня ц. р., о год. 7-ій вечора тут в Українському Народному Домі при 140 Проспект авеню відбудеться під патронатом Наукового Товариства ім. Шевченка та Українського Конґресового Комітету Америки — Відділ в Нюарку й околиці, Ювілейний Вечір для вшанування проф. д-ра Осипа Андрушкова з нагоди 75-річчя уродин та 50-річчя наукової і громадської праці. Організатори просять надсилати зголошення до 30-го травня на адресу: Ukrainian Community Center, 140 Prospect Ave., Irvington, N. J. 07100; Тел.: (201) 375-0156. Ціна квитка — 17.50.

Вашінґтон замкнув лівійську місію та прогнав репрезентантів

Вашінґтон. — Участь лівійської дипломатичної служби в терористичних акціях, наказаних лівійськими урядовими чинниками проти противників режиму, викликували вже не раз протести й застереження з боку різних урядів. Уряд ЗСА перестеріг лівійські чинники перед тим. Коли ж члени лівійського дипломатичного представництва не припинили своєї участи в таких виступах, а приміщення представництва продовжувало використовуватися для справ, не зв'язаних з виконуванням леґітимних функцій, Уряд рішив лівійську дипломатичну місію замкнути, а її працівникам доручив покинути ЗСА.

Вже раніше дипломатичне представництво Лівії змінило свою назву на „народне бюро", а працівники того „бюра" не лише часто мінялися, але здебільшого рекрутувалися вони не з професійних дипломатів чи державних працівників, але з зовсім припадкових людей, які здебільшого називали себе „студентами", хоч на ніяких університетах іматрикульовані не були ані студіями не займалися. Представник державного департаменту Дін Фишер, який передав ту інформацію, подав: „Від першого дня урядування Президент і державний секретар Александер Гейґ повідомляли про своє глибоке заклопотання широким розміром лівійських провокацій і негідної поведінки, включно з підтримкою міжнародного тероризму. Загально лівійське представництво поводилося не згідно зі загально прийнятими нормами і противно до інтернаціонально прийнятих стандартів".

Замкнення лівійського представництва й прогнання його працівників, які дістали від державного департаменту ЗСА доручення покинути ЗСА до п'яти днів, не є однозначне зі зірванням дипломатичних стосунків. Навпаки, ЗСА запропонували Лівії взаємне відкриття своїх „ділових секцій" при амбасадах інших країн, які погодяться на це. Так само в ЗСА залишається й працюватиме безперебійно лівійська місія при ОН. Працівники тієї місії й надалі можуть перебувати в Ню Йорку, а відібрано право побуту тільки 22 членам „народного бюра" у Вашінґтоні.

Відносини між ЗСА і Лівією вже від довшого часу були напружені, а коли в грудні 1979 лівійська юрба зруйнувала приміщення американської амбасади в Тріполі, столиці Лівії, на очах лівійської поліції, замкнення амбасади ставало щораз актуальнішою справою.

В Америці

ОФІЦІЙНІ РЕЧНИКИ Білого Дому поінформували, що під теперішню пору ледве чи можливою є зустріч президента Роналда Реґена з генеральним секретарем ЦК КПСС і головою Президії Верховної Ради СССР Леонідом Брежнєвим. Як відомо, Совєтський Союз є дуже зацікавлений такою зустріччю і тому його речники вже в друге висунули пропозицію про зустріч на вершинах. У якійсь мірі до цієї справи замішався Курт Вальдгайм, генеральний секретар Об'єднаних Націй, який перед виїздом до Москви зустрічався з президентом Реґеном, а після зустрічі з Леонідом Брежнєвим і Андреєм Громиком, міністром закордонних справ СССР, виступив на пресовій конференції, на якій він „відновив" совєтське зацікавлення зустріччю на вершинах. Вальдгайм однак признався, що його дипломатичні успіхи залежатимуть від того, як укладатимуться в майбутньому відносини між Заходом і Сходом. Він признався також, що говорив з Брежнєвим про справи Афганістану і Камбоджі, але відмовився коментувати ці преважливі справи, від яких, як знаємо, залежить дальша співпраця між двома потугами.

НЕДАЛЕКО МІСЦЕВОСТІ ФРЕДЕРІК в стейті Мериленд, наступила велика повітряна катастрофа. В повітрю на висоті 29,000, стіп експльодував військовий розвідчий літак типу С-135. Свідки кажуть, що вони чули сильний вибух, а потім 45 миль від Балтимор впали відламки літака на кокурудзяне поле. Згідно з інформацією газети „Ню Йорк Таймс" в катастрофі згинуло 21 осіб. Звичайно в такому літаку перебуває не більше, як шість осіб залоги, але тому, що політ був пробним не виключають, що на покладі літака знаходились військові спеціялісти.

ДВА ПРОЄКТИ БЮДЖЕТУ ліберальних кіл в Палаті Репрезентантів перепали в голосуванні і це підтверджує, кажуть політичні спостерігачі, що ті сили втрачають вплив в Конґресі. Спозори цього бюджету були мабуть свідомі того, що їхні пропозиції не мають вигляду, але вони їх всеодно символічно поставили. Голосування над пропозиціями лібералів є свого роду прелюдією, кажуть спостерігачі, до голосування над урядовим бюджетом у висоті 689 більйонів доларів.

У САН ДІЄҐО, Каліфорнія, помер президент профспілки тімстерів Френк.Е. Фицсиммонс, який очолював цю профспілку більше, як 10 років. Фицсиммонс хворів останньо на рака, але не зважаючи на хворобу і часте прив'язання до шпитального ліжка, активно працював для покращання стану підлеглих йому робітників. Поступивши на працю водія великих тягарових автомашин, він вибився на впливового діяча профспілки, а приблизно 10 років тому був обраний на президента.

ЖУРНАЛ „Ю.С. НЮЗ ЕНД ВОРЛД РІПОРТ" інформує, що згідно з неофіційними поголосками президент Роналд Реґен погодився взяти участь в конференції індустріяльних і економічно розвинених країн в Мехіко, яка, як відомо, відбудеться в жовтні ц. р. Реґен зумовив свою участь обіцянкою мехіканського президента Льопеза Портільйо, що він не запрошуватиме комуністичну Кубу чи персонально диктатора Фіделя Кастра.

КАР'ЄРА СЕНАТОРА Гаррисона Вілліямса, демократа з Ню Джерзі, мабуть закінчилась, кажуть політичні спостерігачі. Сенатська комісія етики одноголосно постановила перевести повне слідство його діяльности і замішаности в перекупство і заговір. Раніше, як відомо, лава присяжних визнала Вілліямса винним. Голова Сенатської комісії етики, Малколм Воллоп, республіканець з Вайомінґ, заявив, що вина Вілліямса безсумнівна, хоч комісія не братиме під увагу арґументів суду і ними не буде керуватися у своєму рішенні. Якщо комісія визнає сенатора Вілліямса винним, він може бути позбавлений місця в Сенаті. Вілліямс служив в Сенаті 22 роки.

ПІСЛЯ КІЛЬКАДЕННИХ ЗЛИВНИХ ДОЩІВ місто Мобіл в Алабамі фактично опинилося під водою у наслідок кількаденних зливних дощів. Цікавим при тому є факт, — каже шериф Томас Парвіс, що немає смертних випадків, а поранених є дуже мало. Вода підмила дороги, знищила менші мости, зруйнувала принаймні 30 відсотків малих житлових будинків і залила тисячі авт, власники яких залишили їх, щоб рятувати життя. Речники міської управи стверджують, що такої водяної катастрофи „ми вже давно не мали". Очевидно, матеріяльні знищення переходять в мільйони долярів.

У світі

ВСІ ДОТЕПЕРІШНІ СПРОБИ міжнародних чинників довести до розмов з метою полагодити внутрішній конфлікт у Ель Сальвадорі скінчилися неуспіхом. Уряд Ель Сальвадору, очолений президентом Наполеоном Дуарте, головою християнсько-демократичної партії, відмовився від закордонного встрявання в ті справи та відкинув посередництво різних держав і політичних партій. Віцепрезидент Ель Сальвадору заявив в імені цілого уряду, що вже є в підготові загальні вибори, які відбудуться наступного року „й вони дадуть рішення. „Нарід рішить своїми голосами", — сказав віцепрезидент, полковник Хайме Абдул Ґутієррез. Спроба державного перевороту, яку організували ліві й ліберальні кола, а провідним елементом були комуністи, скінчилася невдачею. Та спроба коштувала народові Ель Сальвадору колосальні втрати в людях і матеріяльних добрах. Запозіяжена комуністами генеральна офензива в січні цього року скінчилася повною невдачею для них і їхніх союзників.

ІНДІРА ҐАНДІ, прем'єр Індії, в часі свого останнього побуту в Женеві виступила проти політики Уряду президента Роналда Реґена, закидаючи йому, що він шукає конфронтації з Москвою й таким чином ускладнює міжнародні відносини. Вона заперечила будь-яку потребу висилати зброю на допомогу Пакистанові, бо „це тільки збільшить напруження в тому цілому обширі". Сама прем'єр Ґанді закуповує в Москві великі запаси зброї. До майже двобільйонового замовлення з минулого року вона додала ще інші замовлення.

ДО СИРІЇ ПРИБУВ ВИСЛАННИК СССР заступник міністра закордонних справ Георгій Корнієнко, а з Вашінґтону відлетів до Ливану спеціяльний висланник президента Роналда Реґена Філіп Габіб. Обидва вони мають те саме завдання: домогтися розв'язки кризи, яка наступила між Сирією, що сконцентрувала свої збройні сили для приборкання ливанських християн, і Ізраїлем, який заповів свою активну підтримку ливанським християнам у їхній боротьбі з сирійцями. Заки дійшло до виїзду обидвох названих спеціяльних висланників, відбулися різні закулісові розмови, а найважніше нав'язано діловий контакт між Вашінґтоном і Москвою. Цей контакт був першим того роду кроком нового американського Уряду, який прийшов до влади 20-го січня. Першим кроком для злагіднення кризи є полагода справа сирійських ракет совєтського виробництва, якими вони загрозили християнським околицям і ізраїльським літакам, якщо б ті прибули в більшому числі на допомогу християнам. Уряд Менахема Беґіна заявив, що якщо сирійський уряд не відтягне ракет, то Ізраїль їх знищить. Сирійський уряд відмовився це зробити. Покищо Вашінґтонові удається стримувати Ізраїль від виконання цієї погрози.

У ПАРИЖІ ВІДБУЛАСЯ передвиборча дебата між теперішнім президентом Франції В. Жіскаром д'Естеном і лідером соціялістів Франсуа Міттераном. Обидва вони є кандидатами в другій рунді президентських виборів у Франції в неділю, 10-го травня. Хто з них отримає звичайну більшість, стане президентом. Публічна дебата між обидвома кандидатами не принесла ніякого перелому. Мільйони слухачів, які мали змогу побачити й послухати її у французькому телебаченні, почули ті самі арґументи й обопільні закиди. Хоч президент Жіскар д'Естен виступав агресивніше й виглядав у телебаченні краще як Міттеран, перебіг дискусії й арґументи його були на тій самій висоті, що й Міттерана.

ПІСЛЯ ТРИДЕННОГО ПЕРЕБУВАННЯ в Москві генеральний секретар ОН Курт Вальдгайм перед відлетом відбув пресову конференцію. Він бажає причинитися до відкриття розмов між ЗСА і СССР. Відбувши розмови з різними совєтськими керівними діячами Вальдгайм заявив, що між обидвома сторонами немає відповідної атмосфери до розмов. „Не є ніяким секретом, що між тими обома сторонами немає довір'я, а є недовір'я", — сказав Вальдгайм пресовим репортерам.

Многолюдно заповідається УІІ Фестиваль в Ню Джерзі

Джерзі Сіті, Н. Дж. (Л. К.). — У п'ятницю, 1-го травня ц.р., тут до приміщень Головної Канцелярії УНСоюзу та В-ва „Свобода" прийшли члени УІІ Фестивального Комітету, (голова Йосип Лисогір), а це заступники голови: Михайло Іванців і Юрій Дребич та референти окремих ділянок цього комітету: народного мистецтва — Євгенія Харченко, прикладного мистецтва — Володимира Васічко, спорту — Омелян Твардовський, вечірньої програми-концерту — Квітка Семанишин, зовнішніх зв'язків — Дарія Твардовська та завідуючий квитками — Богдан Вишатицький, щоб не тільки поінформувати про програму Фестивалю, що відбудеться у суботу, 13-го червня ц.р., у Гарден Стейт Артс Сентер, але й щоб спопуляризувати його серед української громади.

Цьогорічна програма — різноманітна, учасники її — це першорядні професійні сили, як і теж великою новинкою програми є це, що вперше під час фестивалю відбудуться спортові змагання.

К. Семанишин у розмові з редакторами розповіла,

Члени фестивального комітету у „Свободі" (зліва): Б. Вишатицький, Ю. Дребич, К. Семанишин, М. Іванців, Є. Харченко, Д. Твардовська, В. Васічко та О. Твардовський.

що це раз врік трапляється така нагода, щоб могти спровадити з Канади і з різних міст Америки музичні та вокальні одиниці і програмою пов'язати їх в один фестиваль. Певно — до цього потрібно фінансів, але вона сподівається, що тому, що цим разом комітет розіслав повідомлення про фестиваль не лише дорогою преси, але й почерез радіо, в якому належно пошануватиметься не тільки вечірню програму, але й ці, що відбуватиметься протягом цілого дня — коли можна буде приглянутись спортовим змаганням, різнородним станкам із народним та прикладним мистецтвом, танцювальним ансамблям молоді, як також — прохарчуватися українськими стравами по помірковяній ціні.

Цьогорічна вечірня програма-концерт має багато

(Закінчення на стор. 3)

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ

Ню Йорк, Н. Й. — В неділю, 7-го червня ц. р., о год. 1:30 по полудні тут в Домі СУА-УККА при 203 Друга авеню, відбудуться загальні збори Українського Музею. На порядку нарад стоять такі справи, як звітування голови і дирекції тора УМ, дискусія над звітами, відчитання і прийняття зміненого статуту Музею, вибір нової управи та інші проблеми. Організатори закликають усіх своїх членів до численної участи.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — 50¢. Make checks or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

У серці Матері

Вона не збудувала величавих соборів, чи найвищих хмаросягів світу. Вона не відкрила нові країни. Вона не провадила війни і не приєднувала державам нові території. Ні! Але світові дала вона найбільший скарб — людину.

Сотворивши жінку, Творець нагородив її найбільшою своєю ласкою — продовжувати існування людського роду. Він увеличив її найбільшим обов'язком — розкрити перед дитиною широкий шлях, шлях віри, надії і любови.

Які матеріяльні вартості, які досягнення людства, які мистецькі чи літературні твори можуть порівнятися із цією досконалою мініятюрою людини, що вилонюється із утроби жінки-матері? Яке щастя на землі, але й яка турбота та журба можуть дорівнятися материнській?

Тернистий шлях материнський. Величні обов'язок і завдання, наділені їй. Та в серце матері Творець влив неймовірну ніжність до її дітей, невичерпну терпеливість, витривалість неспівмірну, і дав їй сили для непослаблюваного поготівля у спрямуванні й охороні її дітей на всіх вигинах і закрутах їхнього життьового шляху.

Їм, матерям, запалив Він у серці вогонь — справжньої правдивої любови.

Святий Павло писав, що без справжньої любови у серці, людина з усіми її талантами, з усіми досягненнями, а навіть і геройством, є порожня, як надутий бальон. Справжня бо любов — це „любов терпелива і дуже ласкава. Вона не знає заздрости і не виставляє себе на параду. Не уміє удавати і не є вульґарною. Вона ніколи не буває егоїстичною, чи подратованою, чи бистрою до ображування. Любов ця ніколи не радіє із чийогось клопоту або нещастя. Вона викликає доброту і цінить доброту. Вона не зраджує і завжди готова повірити в найліпше, а не в щось найгірше. Вона завжди доброї думки. Завжди терпелива. Ніколи не меншає і не зникає. Вона росте і розвивається на Вірі і Надії".

І це у серці матері знайшла житло отака любов. Ця любов їй допомагала і в вихованні дітей, інтуїтивно знаходячи правильну доріжку до серця дитини. Матері навчали-навчали... Од зарання до схід-сонця. Навчали світлої Божої правди, навчали чарів природи, вчили перших кроків у подорожі в науку. Вчили вони дітей—пізнати себе самих, поки пізнають інших, вчили уміння запановувати над собою, поки запановуватимуть іншими, з ніжністю охоронюючи від небезпек життя, зі суворістю гартували до них. Вчили маленьких, а вже за великих („Мамо, я ж і сам (а) знаю"...) постійно журилися. Недаремно народна мудрість каже: „Боліли руки від маленьких, від великих заболіло серце".

Нагороди матері не очікували. Її вони знаходили у першому вереску дитини, що в ньому тільки материнське вухо могло вчувати музику; успіху в школі, в університеті, на праці, а згодом „Вітаю, мамо, із онуком".

Описувано матерів віками — у прозі й поезії, оспівувано у піснях і одах, найвишуканішими, найкольоритнішими словами; увіковічнено їх скульптурами й на полотнах геніяльних мистців, але тема матері не вичерпається, поки існуватиме світ. Багато списано тонн паперу про відважних, про героїв. Але чи можна знайти слова, щоб вповності описати отих, часто невідомих тихих героїв, серед яких чи не найперше місце належиться матерям українським, які, так як і наша Мати Небесна, від першої Голготи стоять біля хрестів на всіх голготах під займанщинами на рідних землях, щоб теплом своєї любови облегчувати страждущих.

У неділю в Америці, як і в багатьох країнах світу, всенаціональне свято — День Матері. Обдаруємо і ми своїх українських матерів любов'ю, яку носимо у своїх серцях, але забуваємо (як же ж часто!) розкрити її нашим неням, аж поки не раз буває запізно, бо вже згорбилася земля над їхніми могилками. Даймо — живучим — ласкавість, увагу, пошану — за життя. А тим, що відійшли від нас — поклінно скажемо: „Прости...дякую..."

Пам'ятаймо, що рік, до наступного Дня Матері — це дуже довгий час, а материнське серце часто тремтить від холоду без виявів крихоток уваги зайнятих, заклопотаних своїми інтересами, своїм життям дітей, які „відчувають, але забувають..."

Присвятімо і в бігу року трошки часу цій, найважливішій людині, яка породивши нас, віддала нам і ще одно життя — своє. Добровільно, без вимоги будь-якої винагороди.

ПРОВІНЦІЙНА КОНФЕРЕНЦІЯ німецьких соціял-демократів у Бадені-Вюртембергії винесла рішення, щоб провід соціял-демократичної партії Західньої Німеччини, зревідував свою позитивну поставу до попереднього рішення підтримати розміщення американських ракет типу Першінг —2 на терені Західньої Німеччини. Загальна партійна конференція соціял-демократів має відбутися 1982 року, а 1983 року ці ракети мали б бути розміщені. Одначе технічну підготову для них уже треба розпочинати тепер. Так само конференція поставила вимогу, щоб боннський уряд, очолений Шмідтом, вимагав негайних переговорів у справі обмеження зброєнь з Совєтським Союзом . Такі переговори пропонує Москва, щоб вийти з труднощів, які вона створила собі агресивною імперіялістичною політикою в світі та збройними інтервенціями в різних країнах, а зокрема нападом на Афганістан Лідер соціял-демократичної партії Західньої Німеччини, колишній канцлер Віллі Брандт, назвав рішення конференції в Баден-Вютенберг" важливим і вагомим внеском" до дискусії про контролю зброєнь, яка відбувається в партії.

П.П.

ГЕРОЙ-МУЧЕНИК ЧИ ЗЛОЧИНЕЦЬ?

Коли Роберт (Боббі) Джеральд Сендс помер на 27-му році життя на 66-му дні своєї добровільної голодівки у в'язниці Мейз за 13 миль від столиці Північної Ірляндії Белфасту, то він напевне в очах кругло трьох з половиною мільйонів мешканців самостійної Ірляндської Республіки (Південної Ірляндії) і пів мільйона католиків в Північній Ірляндії (одна третина тамошнього населення) — герой-мученик, ба навіть, може, символ ірляндського патріотизму, що змагає до з'єднання двох частин поділеної Ірляндії. Але британський прем'єр Марґарет Тачер заявила „Злочин є злочином і злочинець є злочинцем" і з нею солідаризується один мільйон протестантських ірляндців у Північній Ірляндії. Щобільше, англійська ліберально-соціялістична Партія Праці, тепер у британському парляменті в опозиції, проголосила свою солідарність із непохитним становищем „залізної пані", як її називають у Британії.

Статус політв'язня

Формально Боббі Сендс голодував, вимагаючи признання йому і іншим в'язненим членам підпільно-революційної Ірляндської Республіканської Армії статусу політичних в'язнів, які могли б носити свій приватний, а не в'язничний одяг та не виконувати будь-якої праці у в'язниці, — могти приймати відвідини родини кожного тижня і користуватися різними подібними, іншими, як звичайні злочинці, привілеями. Фактично його голодівка була суто-політичним актом — актом протесту проти перебування Північної Ірляндії під володінням Англії та вимогою з'єднання обох частин Ірляндії. Цей поділ настав розмірно недавно. Коли англійці вперше перевели інвазію до Ірляндії у XII сторіччі (історія Ірляндії сягає до часів ще перед народженням Христа), то щойно в січні 1919 року 20 повітів Південної Ірляндії — після довголітньої революційної боротьби — проголосили свою незалежність і щойно у грудні 1948 року південно-ірляндський парлямент зрікся статусу домінії Британської Імперії та проголосив свою повну суверенність — яку визнала Британія. Але шість північно-ірляндських повітів залишилися у складі Британської Імперії, маючи широку автономію із своїм урядом і парляментом. Проте ірляндський нарід поділений і цей поділ в очах всього світу анахронічний, бо стосується релігії, чи пак релігійного фанатизму. Ірляндці-католики, які становлять величезну більшість самостійної Ірляндської Республіки, прагнуть з'єднання з Північною, але північні ірляндці, де на дві з половиною мільйонів дві третіх населення є протестантами, фанатично не хочуть такої злуки, боячися опинитися „під владою" католиків.

Невдалі спроби

Британський уряд пробував усілякими способами посередничати між католиками і протестантами у Північній Ірляндії, але всі ці спроби не вдалися і коли на протязі 10-річної громадянської війни між більшістю протестантів та меншістю католиків згинуло понад 2,000 осіб — Британія перейняла безпосереднє правління у Північній Ірляндії та вислала туди своє військо, яке тепер нараховує там 15,000 до 20,000 душ. Непоступливе становище уряду Великобританії і його прем'єра, „залізної лейді" Марґарет Тачер мотивоване двома арґументами: Ірляндська Республіканська Армія є нелеґальною, поза законом, підпільною організацією з осідком у суверенній Південній Ірляндії. Визнання вимог Боббі Сендса було б наче леґалізацією тієї підпільно-революційної організації, якої не визнає суверенна Ірляндська Республіка. Другим мотивом була загроза від північно-ірляндських фанатичних протестантів, що коли Тачер піде назустріч вимогам Сендса, то вони, північно-ірляндські протестанти, приєднаються до південно-ірляндських фанатиків — у поборюванні Англії, себто у війні проти англійських вояків на терені Північної Ірляндії. Щодо формального закиду Тачер, то уряд не може дати шантажувати себе злочинцеві, то Сендс був уже в 1973 році, коли мав 19 років, засуджений на п'ять років в'язниці за участь у грабежі зі зброєю. Вийшов на волю в 1976 році і був в шість місяців згодом арештований знову за посідання пальної зброї та засуджений як рецидивіст на 14 років в'язниці.

Він виявив величезний і насправді подивугідний гарт духа, незламність характеру і послідовність, коли оперся всім мовам і переконуванням — включно з особистим висланником Папи Івана Павла II, щоб перервати голодівку, задовольнившись тим полегшенням в'язничого режиму, що його таки переведено. Він підкреслив політичний характер своєї голодівки фактом, що відмовився прийняти делеґатів Европейського Комітету для прав людини (двох скандинавців), заявивши, що це просто образа підтягати його політичну боротьбу під знаменник прав людини. Його моральне становище було тим сильніше і його німб в очах ірляндських патріотів-католиків був тим більший, що коли він уже сидів у в'язниці, його вибрали у прикордонній виборчій окрузі на місце померлого посла, до британського парляменту — вибрали послом більшістю 1,446 голосів. Як засудженого за кримінальний злочин в'язня його до парляменту не допустили, але його титул „член парляменту" додав йому німбу і поваги.

Це трагедія невеликого ірляндського народу, що він кривавиться на протязі десятиріч — спершу у боротьбі проти британського панування, згодом у братовбивчій війні на такій, повторяємо, анахронічній базі, як релігійний фанатизм. Шукаючи паралелі з українськими відносинами — Боббі Сендс безумовно герой, що згинув добровільною смертю з патріотизму до свого народу і своєї країни. Білас і Данилишин були в очах польської державної влади також злочинцями, але — без уваги на політичну доцільність актів, в яких вони брали участь, вони жили й померли з думкою про Україну.

Американський Уряд зголосив, що це внутрішня справа Британії й Ірляндії і він не може туди втручатися. За кулісами американський Уряд пробував впливати на Британію, щоб виявила себе більш гнучкою, але теперішній уряд Британії настільки приязний супроти ЗСА, що годі було ці приязні взаємини псувати. В Ню Йорку й деяких інших американських містах демонструють американці ірляндського роду. Але вони теж поділені у підході до цієї справи. Дехто з них каже: однаково американська Конституція, як англійська Хартія Прав ще з 1212 року дозволяє людині відібрати собі життя — без уваги на причини. Але смерть Боббі Сендса — це сумна і трагічна подія. І ще сумнішими будуть наслідки — загострення братовбивчої війни проти ні в чому невинних англійських вояків, висланих до Північної Ірляндії, щоби втримувати там спокій в ім'я того спокою... і на чужині гинути.

З НАШИХ БУДНІВ

Горе безголосому!

Не скажу вам жадної новини, коли повторю за всім хрищеним народом: „Як той час летить!" Ще недавно, здається, ми колядували, як тут уже Христос Воскрес і настала пора христосування! У цьому місці, треба признатися, що з христосуванням у мене куди краще стоять справи, як із співанням релігійних чи світських пісень, зокрема ж — „Многая Літа!"

Тарас Григорович писав колись, що в нього...„був голосок, та позички з'їли". А мій голосок як застряг рік тому в стінах Сент Вінсент госпіталю, так ще й досі до мене не вернувся! І на превеликий жаль, можна б сказати, бо довкола тебе так багато нагод задзвеніти металом голосу, що аж проситься!..

Ось, для прикладу, в доброго друга Ярослава, що його покупці величають „паном Арка", цього року припали ім'янини на самий Великдень старого стилю, але що з того, коли в мене не вийшло „Христос Воскресе", ані многолітсвіє на нуту „Ми гайдамаки". Це правда, що гостинна пані господиня спокушала мене любезними словами, щоб потяг собі того „на скалах", то може мені в горлі „відляже", і голосок поправиться... Але підписаний проявив твердий характер і не дав себе звести на „путь нечестиву", тим-то і в тверезому стані додому вернувся, і всі дарунки цілі та й непошкоджені притаскав д'хаті.

Подібна оказія трапилась і в цю Провідну Неділю, 3-го травня, коли в Українському Народному Домі в Ню Йорку народ відзначав славне 85-річчя з дня народження ред. Івана Кедрина-Рудницького. І тут так само дуже мене кортіло прилучитись до хорового співу, що славив панове редакторове народження! Бо все ж таки шановний соленізант, і мій старший редакційний колега, і декан журналістичного цеху в екзилі, і визначний демократичний діяч республіканського напрямку, а до того автор монументального твору „Життя-Події-Люди", в котрому шановний автор і мене, грішного, спом'янув добрим словом, мовляв, підписаний належав до „гарних і талановитих людей, що мусіли боротися з матеріяльними труднощами,...а бігме, правда!

А проте, як я не старався, як не надувався, а „Многая Літа" не вийшло, не то що „ричандо", а навіть мурмурандо!..

А, ось, тепер підписаний тяжко журиться, що то воно буде на Патріярхальному Свяченому в цю суботу, теж в Народному Домі, куди Шановна Управа Патріярхального Т-ва ласкаво його запросила, щоб прочитав мирянам щось настроєве з великодніх буднів...Ой, Господи! Та куди мені з таким дряхлим голосом до Божого Люду!..Вся надія на Пана Бога і на пана голову, маґістра Щербанюка, щоб він зорганізував когось з майстрів мистецького слова, що мене порятує і виконає за мене цю відповідальну мирянську повинність!

Ну, а вже спів, чи то хоровий, чи сольовий, то нехай мені вибачають, і Нюйоркський Відділ Т-ва, і Головна Управа в Детройті!.

Ікер

Тамара Кардашинець

„U-turn" *для мами*

(Правдивий випадок)

Він здригнувся від різкого дзвінка телефону. „Ну от, ще якась біда телефонує, коли і так часу нема!". Підняв слухавку:

— Доброго ранку, синку, чи не розбудила тебе?

— Ні, але, мамо, я страшенно поспішаю. Я сьогодні виїжджаю на відпочинок, а ще навіть не спакувався.

На другому кінці дроту — павза.

— Мамо, ти слухаєш?

— О так, я чула...

— Що ти хотіла, скажи, але коротенько.

— Та, признатися, нічого особливого. Хотіла попросити, щоб ти до мене заскочив, на якусь годинку.

— Ой, мамо, ти завжди вибираєш найгірший час. Ну, і що такого важливого, що це мусить бути сьогодні?

— Я тільки хотіла...

— Мамочко, вибач, я дійсно поспішаю, але я обіцяю, зайду до тебе, як тільки повернуся з Флориди. Ти не уявляєш, скільки праці і клопотів у роботі. Я вже дійсно перемучений, а тут якось вдалося вирвати цей тиждень на відпочинок.

— Щасливо тобі, вважай не спалися...

— Ох, мамо, ти мені це вже тридцять років говориш. До-побачення.

Повісивши слухавку, відчув роздратовання, на себе. Чи ж не міг він говорити лагідніше. Ну, але турбот он скільки на голові має, — оправдав себе.

Виїхавши автом поза місто, відчув полегшу. Чудовий день, а як розквітло все, він не помічав цього у місті, геть-геть від міської метушні! „Дійсно відпочиватиму, ані одної думки про все, що залишив".

Почав підспівувати під звуки радіо. І раптом: „О, Боже, сьогодні ж день народження мами. Ось чому вона просила, щоб я заїхав до неї!".

Збільшив швидкість, щоб швидше доїхати до якогось

(Продовження на ст. 3)

Леся Лисак-Тивонюк

ҐРАНАТОВИЙ КОСТЮМ

(Живим і усопшим Матерям з пошаною)

Із розмислом вживаю слово „усопшим", — може його архаїзм звучатиме не так різко й боляче як слово „померлі?" Бо сиротами є не тільки діти. Осиротіти можуть і дорослі люди, які безмежно люблять свою матір... Матері, що відійшла вже ніхто і ніколи на цьому світі не заступить. Хай усвідомлять собі своє щастя ті, матері яких живуть. А тим, які вже не мають матері, пригадаються в її День різні-прерізні картини спільного життя. Може, навіть, мініятюрні. Як цей старенький костюм Мами, що досі висить у шахві...

Якщо б Мати жила, й глянула на нього, сказала б з усмішкою: „Ах, йому вже „вийшло з літ". Це означає, що він вже такий давній і нікудишній, що немає ніякого практичного приміненння. Та для доньки він є чимось у роді реліквії. Саме тим, що йому вже так багато років. Що він походить ще здому — цього справжнього на рідній землі. Що його пошито три місяці перед вибухом Другої світової війни. Що у його вибляклу тканину немов вплелися усі воєнні та повоєнні переживання.

...А постав цей костюм майже ідилічно. У червні тридцять дев'ятого року донька склала іспити зрілости. Як матуральний дарунок, мати вибрала у майстра кравецького діла — Міллера в містечку Зборові найкращий ґранатовий вовняний матеріял, і казала пошити для доньки костюм. При тій нагоді казала пошити теж подібний костюм і для себе. Хто ще пам'ятає часи, коли чоловічі вбрання й жіночі костюми „шилося на міру"?

Причина для такого люксусу була поважна: ані Мати, яка народилася, виростала, й згодом вчителювала на Поділлі, ані донька, ще не бачили Карпат. Подорож і перебування у Ворохті, мали бути для них обох найкращими й заслуженими вакаціями. Мати сказала: „Добре вдягнені жінки завжди подорожують у костюмах".

Два ґранатові костюми були „просто з-під голки", коли вони милувалися спершу „далекою подорожжю" залізницею, а відтак двотижневим перебуванням у чарівних Карпатах, які для них, подолянок, були вершком краси й романтики. Ці, найкращі у їхньому житті вакації, були схожі на казку. Коли поверталися домів, новенькі костюми були наче пропахчені ароматом гірських квітів, живиці, гірського повітря...

Та літня казка — ідилія тривали аж надто коротко. Ще були такі прекрасні соняшні дні, коли ударив ураган Другої світової війни. Червона навала зі сходу залила галицьку землю. Перевернула все — дослівно все — догори коренем. Уже невільно було школярикам здоровити вчителів „Слава Ісусу Христу", невільно було вчителям піти в неділю до церкви... У школі, на стіні, де висів колись хрест — примусили повісити портрет Сталіна. А що вже казати про такі дрібнички, як новенькі костюми! Нагінка на „буржуазні елементи" почалася таки першого дня „визволення Западної України". А ці костюми були ж в очах совєтчиків признакою „буржуазности".

За часів гітлерівської окупації вдягалося їх тільки про велике свято, бо треба було ощаджувати все, що мало якусь вартість. Бо про нову, порядну одежу у тих

(Закінчення на стор. 4)

Святополк Шумський

ВОЛЕЛЮБНІ КУРДИ — ХТО ВОНИ?

Кривавий переворот в Ірані, а згодом затяжна війна зі сусіднім Іраком знову видвигнули на світову арену справу визвольних аспірацій неспокійних курдів. Ці волелюбні мешканці Курдистану, будучи віками під окупацією Ірану, не „злилися" з окупантами, але зберегли свою ідентичність та повсякчасно пригадують світові про свої державно-самостійницькі стримління.

Українські патріоти завжди виявляли та виявляють своє повне одобрення благородних починів та визвольних акцій кожного поневоленого народу, тому що гірку чашу поневолення наш народ пив віками, а боротьба за українську самостійність продовжується досьогодні. Цим самим визвольні акції майже невідомих досьогодні курдів притягають увагу народів, а особливо нашого, якщо краще вивчимо цей відважний народ, його походження та історію а також і його племінне співвідношення до нас.

На перший погляд нам стане досить незрозумілим припущення щодо якоїсь спорідненосте чи свіввідношення курдів до нас, одначе простудіювавши ряд дослідних праць українських і чужих дослідників та їхніх публікацій, перед нами стане чітко забутий віками величний образ історії і подвигів славних скито-руських племен, їх експансивних походів, перемог і поразок, а між ними і одне з тих племен, яке сьогодні звемо курдами.

Перед тим ще заки простудіюємо походження та історію курдів, підкреслимо, що згідно з найновішими твердженнями світових науково-історичних дослідників, всупереч намаганням „спеціяльних" істориків закріпити норманько-московські теорії, стверджено, що колискою індоевропейських народів була таки наша українська територія, з якої розпливались по евроазійському суходолі різні народності і культури. Отож, наші українські прапредки цивілізували Европу, а греки дістали культуру колись, від пелазгів одного з українських прапредківських племен, яке осілось у тій країні, а не навпаки.

І не потрібно шукати доказів на це з прадавньої історії, лише заглянути в сторінки нової, де знайдено ряд незаперечних фактів, як от, наприклад: що не з Москви до Києва, але з Києва в Москву привезено християнство, науку і культуру. Що французькі монархи віками врочисто складали присягу на Євангелію, що її привезла туди Анна Ярославна. Воно було писане руською мовою, яка також була урядовою мовою довгі роки і на княжім чи королівськім дворі володарів могутньої колись литовської держави. Нашу азбуку, хоч дещо відмінну ми вже мали на Україні довгі віки перед приходом християнства, якої чудові взірці так гарно збереглися в візантійських договорах часів київських володарів Олега і Ігора, а також під слоями фарб на стінах Святої Софії у Києві.

Славні вихідці з України Орії чи Арії завойовували Індію і Персію, а згодом чинили це і скитські вої, і індоевропейська велика сім'я народів свій початок брала з території України, а не навпаки, що підтверджують сьогодні інші, а передусім науковці Індії і Ірану.

Отож, приблизно 2,500 років тому, мандруючи з українського причорномор'я, сьогоднішніх земель Кубані, Таврії та степів Наддніпрів'я, центру колиски індоевропейської раси, наше славне плем'я, яке звали тоді — меди, через Кавказ прибуло на територію Курдистану в центральній Азії, де зударились з персами, що їх розгромивши, перемогли ворожі армії.

Заволодівши Курдистаном, меди створили міцну державу, залишивши її стару назву, перейменувавшись з медів на курдів.

І як описали їх тоді історики світу, курди чи меди були на ті часи високоцивілізованим народом, мали свою віру та вірили в одного Бога, якому кривавих жертв не приносили. Бог медів чи курдів, — як вірили, — наповнював собою усіх і все, і тому спеціяльних храмів йому не споруджували. Пили вони в час спокою напиток виготовлюваний з меду, і можливо — як здогадуються дослідники, — і звали вони себе — медами.

Транспорт їхній був кінний, а також шановано і псів, яких привезли їх перші піонери зі степів чорномор'я, та які насправді були освоєними вовками.

Проходили віки, і наші відважні одноплемінники меди, чи курди, оселившись поміж ворожими сусідами: персами, турками і арабами протягом довгих століть завзято боронили свою нову батьківщину, свою віру та звичаї. Вони, вважаючи себе гідними божеського походження, — у що незаперечно вірили, — не перемішувались з чужими, за вийнятком оріїв — персів, яких вважали найближчими по крові.

І велич та добробут курдів можливо продовжувались були б віками, якщо б не фанатичний наступ войовничого Ісляму, перед яким корились народи та імперії. Нищівним ударом кривого меча, Іслям зламав залізний спротив відважних курдів, і вони силою обставин були змушені прийняти мохаммеданську віру, що використали, вже скоріше змагометанізовані перси, накинувши курдам свою зверхність.

Колишні відважні вихідці з України втратили свою державу та стали однією з провінцій Ірану.

І хоча, курди були віками окуповані чужими, вони протягом останніх століть декілька разів хапали в руки зброю та героїчно змагались за втрачену самостійність, одначе боротьба їхня не увінчалась успіхом.

Сьогодні, уряд аятоли Хомейні відповідаючи на вимоги курдів одержати автономію, не лише що не бажає дискутувати на цю тему, але намагається ще наполегливіше іранізувати волелюбних курдів, які на це відповідають актами визвольної боротьби. Їхню боротьбу в більшості одобрює світова опінія, а передусім сусідній Ірак, який веде затяжну війну з Іраном. Іранський уряд офіційно твердить, що автохтонне населення Курдистану становить лише сім мільйонів, одначе західні, а зокрема американські знавці вважають, що курдів є чотирнадцять мільйонів. І як в минулім році, коли то світова преса загомоніла про боротьбу курдів, вашінгтонський коментатор заявив, що курди слушно домагаються автономії, тому що різниця поміж ними і іранцями є велика, а особливо їхня вдача і культура, і, на його думку, свою мету вони таки досягнуть.

Відколи меди чи курди залишили свою матірну батьківщину-Україну, в своїм відважнім завойовницькім марші, минуло вже 2,500 років, і так як і інші наші племена, які покинувши матірні рідні пороги, творили на нових землях нові держави і культури, що було в ту епоху нормальним та закономірним явищем, ще кількасот літ тому мало

(Продовження на ст. 4)

В Ню Йорку...

(Продовження зі стор. 1)

і д-р Сречко Пшенічник, хорватський активіст з Венецуелі. Після вибору комісій: резолюційної, номінаційної, членства й інших та коротких звідомлень президента та інших референтів, довшу промову на першій сесії виголосив нюйоркський конгресмен Билл Ґрін, який наголошував важливість боротьби поневолених народів, бо на його думку кожний нарід має право на самостійність і за це право він особисто змагатиметься в Конгресі ЗСА. Також Едвард О'Коннор, колишній член уряду в Адміністрації президента Двайра Айзенгавера і комішенера для справ втікачів, виголосив аналітичну доповідь, вказуючи при тому на ті помилки, яких допускалися американські уряди, демократичні і республіканські, у відношенні до поневолених Москвою народів, які являються одинокою динамічною силою здібною розвалити комуно-московську імперію, а при тому є здеклярованими приятелями Америки.

Дообідну сесію закінчили звідомлення представників Відділів ПАБНА. До речі, за Відділ ПАБНА в Баффало звітував сам Едвард О'Коннор і це свідчить, на думку керівництва цієї організації, що ПАБНА зуміла включити в свої ряди цілий ряд визначних особистостей американського і етнічного політичного світу.

Після офіційного полуденку доповідала про активність АБН у світі мгр С. Стецько, після чого відбулись два панелі — панель старших і молоді, які розглядали теми: ситуацію за залізною заслоною і проблему Афганістану. Керівником першого панелю був проф. д-р Микола Чировський, а другого, молодечого, Роман Зварич. Панелістами в першому випадку були по одному представникові від поневолених народів, членів ПАБНА і д-р Ніна Строката-Караванська, а в панелі молоді брали участь: Ля Мер Януссі, Афганістан, Михайло Галатин, Україна, Каюз Влаз, Румунія, і Коріна Медіне, Латвія. Д-р Н. Строката-Караванська між іншим категорично відкинула теорію інтенсивно поширювану деякими кругами за кордоном про „соціялізм з людським обличчям" і можливість лібералізації комуно-московського режиму і заявила, що на її думку, все це робота совєтських режимників. В панелі виступили також афганці — батько і його 13-річний син, який розказував присутнім про спротив дітей в Афганістані і брутальність совєтських окупаційних військ у поборюванні цієї „діточої революції". В панелі виступив представник української стовони мгр Орест Щербій, який сумарично поінформував делегатів і гостей про події в Україні, про змагання українського народу за свободу.

Представник Афганістану Януссі висловив сподівання, що президент Роналд Реґен, який вже неодноразово звертав увагу світу на загрозу московського експансіонізму, зуміє зупинити похід комуно-московського імперіялізму у світі. При тому прийнято резолюцію з проханням, щоб ЗСА дали всяку можливу допомогу афганським борцям за свободу, зокрема допомогу зброєю.

Вміжчасі в пополудневих годинах в іншому приміщенні готелю відбулась пресова конференція з участю американських і етнічних кореспондентів. Коротке слово на пресконференції виголосив Я. Стецько, який заторкнув проблеми Афганістану, Польщі, ССCР, з узглядненням боротьби поневолених народів. Представники Афганістанського визвольного руху висловили при тому своє розчарування знесенням ембарго на доставу зерна для СССР і познаками деякої нестабільности американської закордонної політики. Довше звідомлення з цієї пресконференції помістила газета „Нюз Ворлд", а також популярна радіостанція WINS кількаразово передавала звідомлення і цитувала слова Ярослава і Слави Стецьків про ситуацію на Україні і в світі.

Вечором того ж дня відбувся у балевій салі готелю репрезентативний бенкет з участю понад 400 осіб, серед яких було багато видатних представників з-посеред поневолених народів і запрошених американських гостей. Головне слово на бенкеті виголосив Я. Стецько. Промовляли також д-р Мартін Абенд, відомий коментатор на телевізії, Беррі Фарбер, конгресмен В. Ров з Ню Джерзі, один з кандидатів на губернатора, Т. С. Данн, репрезентант Тайвану та інші. Вступну молитву на бенкеті провів о. Іван Ткачук з УПЦеркви, а майстром церемонії був Ч. Адреанскі, представник мадярщини в ПАБНА. У мистецькій частині виступили: Тібор Гердан, бас-багитон, і Стела Річмон (мадяри), які випадково перебувають в турне по Америці з Віденською оперою; сопрано Оля Гірняк і соліст Метрополітальної опери бас-баритон Андрій Добрянський під акомпаньямент Р. Стецури.

В неділю, 3-го травня конгрес продовжував свої наради, які рівнож почалися молитвою, що її провів литовський священик М. Паґевічус, закликаючи українських делеґатів і гостей відспівати „Христос Воскрес". Короткі доповіді на цій сесії виголосили Яків Сусленський, відомий жидівський активіст, колишній в'язень совєтських концтаборів та ініціятор створення жидівсько-української дружби, литовський борець за свободу Владас Шакаліс, в'єтнамець д-р М. Танг. Була також відчитана доповідь д-ра Анатолія Бедрія, на тему: „Важливі історичні моменти з боротьби поневолених Москвою народів під час і після Другої світової війни". Доповідь відчитав Р. Зварич. Промовляв також представник Мадярщини Ч. Адреанскі, який зокрема підкреслив важливий вклад праці в АБН Я. Стецька.

Після виборів нових керівних органів на чолі з президентом ПАБНА інж. Богданом Федораком (Україна) екзекутивним директором Пітером С. Войтенусом (Литва) і генеральним секретарем Чарлзом Андреанским (Мадярщина) та 28-ма іншими особами, які увійшли до Екзекутивної Ради, секретаріяту, референтури молоді і жіноцтва, були зачитані проф. д-ром Степаном Галамаєм резолюції, які були з деякими поправками прийняті конґресом. Була прийнята також пропозиція номінувати Е. О'Коннора на почесного члена ПАБНА і мгр Уляну Целевич, голову ГУ ОЖ ОЧСУ і активну в АБН діячку на почесного президента.

Конґрес привітали: леґіслятура нюйоркського стейту в Олбані і міська рада Ню Йорку та багато інших політичних, громадських, молодечих і культурних установ в цілому світі. Згідно з опінією організаторів, конґрес був під кожним оглядом успішним, хочби тому, що в ньому взяло участь велике число молодих активістів на зовнішньому відтинку, що дає запоруку тяглости праці в майбутньому.

ІРАНСЬКЕ ІНФОРМАЦІЙНЕ АҐЕНСТВО Парс повідомило, що іранське воєнне судно захопило науковий, сейсмографічний корабель Західнього геофізичного товариства, яке має свій осередок у Гюстоні, Тексас, і наказало його капітанові заплисти до іранського порту в Бушіре в Перській затоці. Корабель того товариства виконував завдання для правління Кувейту, перевірюючи морське дно й збираючи дані, потрібні для відкриття нафтової ропи. Західнє геофізичне товариство є афілійоване з великою американською фірмою „Литтон індустрії", яка виконує між іншим численні роботи для держави, зокрема будови кораблів і різного морського приладдя. Демір Скерль, який є віцепрезидентом цього товариства подав, що цей корабель, який називається „Західні моря", як і інші кораблі того товариства виконують незалежні від будь-якого уряду завдання. Його залога, як і залоги інших таких кораблів, складається з представників різних національностей. Серед залоги „Західніх морів" капітан і 10 членів залоги це британці, чотири філіпінці, три мальтійці й один голляндець. Ці дані потвердили офіційні чинники в Теґрані й аґентство Ройтерс подало їх до публічного відома.

ПОМИЛКА В ЦИТАТІ

У репортажі „Українська громада многолюдно зустріла 85-річчя ред. І. Кедрина", авторства Л. К., „Свобода", ч. 85, четвер, 7-го травня ц. р., у промові редактора-емерита А. Драгана у цитованих ним словах американської журналістки Дороті Дікс трапилася помилка. Було надруковано: „якщо не хочуть проковтнути найбільшої обиди і злегковажити найбільшої похвали". А повинно бути: „якщо не можуть проковтнути найбільшої обиди і злегковажити найбільшої похвали?" Як також не згадано, що на святочній вечері були численні присутні працівники адміністрації і Видавництва „Свобода". Рівнож д-р Володимир Михайлів склав привіт не від УВ-Фонду, а від проводу ОУН і фракції ОУН в УНРаді за часів урядування І. Кедрина. Ред.

ВСЕГУЦУЛЬСЬКИЙ З'ЇЗД НА „ВЕРХОВИНІ"

Ґлен Спей, Н. Й. — Управа Світового Об'єднання Гуцулів інформує, що третій всегуцульський з'їзд відбудеться в днях 23 і 24-го травня ц. р. на Оселі Верховина у Ґлен Спей з діловою і мистецькою програмою. Головну доповідь на з'їзді виголосить проф. д-р Василь Лев, голова регіональних дослідів НТШ. Вечором о год. 7-ій відбудеться бенкет з привітами і мистецькими виступами: гуцульського танцювального ансамблю „Черемош" з Філядельфії під мистецьким керівництвом Д. Сорохатюка, гуцульські музики з Боффало і Філядельфії і Ганна Томяк з гуцульськими піснями. Буде також забава з танцями під звуки оркестри Богдана Гірняка, аранжер Юрій Гудимяк та вибір княгині Гуцульщини, виграші тощо. В неділю, 24-го травня, після спільної участи в Богослужбах і спільної фотознімки, відбудеться вибір нової управи, закриття з'їзду, обід і прощання.

ВИСТАВКА КАРТИН С. БЕРНАДИН

Ню Йорк, Н. Й. — В неділю, 10-го травня ц. р., о год. 1-ій по полудні тут в Ґалерії Об'єднання Мистців Українців в Америці при 136 Друга авеню, відбудеться відкриття виставки картин Стефанії Бернадин. Виставка буде відкрита в будні від 6-8 вечером, суботи й неділі від 1-8 і триватиме до 17-го травня включно.

"U-turn"...

(Продовження зі стор. 2)

містечка і пошукати склеп із квітами.

Ще кілька хвилин, і він уже замовляв найгарніші троянди. „Обгорніть папороттю", — до продавця. Мама чомусь папороть любить. Вийшов на вулицю і мало не наштовхнувся на хлопчину, який сидів на східцях склепу і голосно схлипував.

— А то що? Великий хлопець і плаче?

— Вони...вони... — ледь промовив той скрізь сльози, — не мають квітів за кводра. Я мамі не можу квітів понести".

— Тільки і біди. Ходім зі мною.

Обняв його за плечі і мало не насилу потягнув до склепу.

— Дайте йому, що собі вибере, заплачу я.

Хлопець вже рукавом витирає сльози, а очка, ще зарошені, — світлячки. Схопив букет квітів і прожогом вискочив зі склепу. „Мушу мамі розповісти про цього хлопця, буде зворушена".

Наближаючись до авта, що стояло біля брами цвинтаря, помітив маленьку постать, що клячала біля могилки. „Та це ж мій малий приятель!" — здивувався він. Підійшов до хлопця. „А що це ти тут?" Той підвів очі: „Мистер, мама так утішилась. Ми вже рік не бачилися, а я хотів принести квіти. Мамі вони дуже сподобалися, просила подякувати вам, дуже - дуже"...

Стояв непорушно. Поклав руку на голову хлопця, погладив: „Дякую тобі". На здивований погляд не відповів нічого.

• •
•

— Ви мистер, напевно, щось забули? — це продавець до нього.

— Ні, чи ви вже переслали моє замовлення?

— Вибачте, ще ні, але зараз це зроблю.

— Не турбуйтеся, зробіть мені кошик із квітами, я їх заберу.

Вже в авті. Зробив „U-turn", і не дивився на таблички з максимальною швидкістю. Мчав...

Многолюдно...

(Продовження зі стор. 1)

справжніх атракцій, бо під час неї виступить капеля Бандуристів ім. Т. Шевченка з Детройту, Мич., під орудою Григорія Китастого, оркестра „Промінь" з Чікаґо, новий Український Танцювальний Ансамбль з Торонто, Канада, як теж відомий із своїх виступів на Союзівці — голливудський фільмовий артист Джек Палагнюк-Паленс, та як конферансьє програми, теж відомий із виступів на попередніх фестивалях — Ярослав Семчишин. Після закінчення вечірньої програми відбудеться забава у залі Українського Культурного Центру у Бавнд Бруку, Н. Дж., де приграватимуть до танців дві оркестри: „Буря" з Торонто та „Промінь" із Чікаґо.

Як опісля сказав О. Ґвардовський, — спортові змагання, що розпічнуться в 11-ій год. ранку також будуть цікаві для глядачів, бож у них візьмуть участь змагуни копаного м'яча — „Тризуб–Філядельфія", які розграватимуть матч із спортовцями „Чорноморської Січі", як також жіночі відбиванкові дружини цих двох клюбів.

Члени Комітету рівнож поінформували, що на фестиваль уже вислали запрошення до Білого Дому президентові Роналдові Реґенові, який минулого року під час виборчої кампанії, загостив на фестиваль.

Хто хотів би виставити під час фестивалю експонати з народного мистецтва, повинен зголошуватися телефонічно до Євгенії Харченко на число: (201) 372-1271 або до заступниці Мотрі Малюци-Янюк на число: (201) 371-0667; із експонатами з прикладного мистецтва треба зголошуватися до В. Васічко на число: (201) 763-5823.

Б. Вишатицький, в якого можна отримати квитки на фестиваль, просив завчасу до нього зголошуватися, бо квитки дуже швидко розходяться; число його телефону: (201) 276-4070 або (201) 964-8831.

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього, дня 27-го січня 1981 року, ненадійно відійшла від нас у Вічність,

наша Найдорожча

ДРУЖИНА І МАМА

бл. п.

СТЕФАНІЯ КОРДУБА

з дому ПАВЛИШИН

В першій мірі складаємо нашу подяку о. д-рові В. Ґавлічеві, пароховї св. Юра за зарядження похоронних відправ та за відправлення Служби Божої і зворушливі прощальні слова над домовиною.

Рівнож щира подяка о. Л. Лавринюкові за поміч і розраду в перших хвилинах нашого горя, та за відправу Панахиди.

Щира подяка о. Х. Войтині, пароховї Асторії, о. Шевчукові, о. Тарасові Прокопів та о. Левові за відправлення Парастасу і Панахид.

Рівнож дякуємо братові Еміляновї, ЧСВВ та п. Іванові Хоминові за участь в похоронних відправах.

Щира подяка Сестрам ЧСВВ за переведення молитви з дітьми в школі св. Юра та за пожертви на Служби Божі і участь в Панахиді.

Невимовно ми вдячні Родині, Кумам, Приятелям і Знайомим за квіти, усні, писемні і телефонічні вислови співчуття, за участь в похоронних віправах та за зложені пожертви в пам'ять Покійної на Служби Божі та добродійні цілі.

Наша щира подяка Управі УСК-у за так численну участь на Панахиді на чолі з її головою д-ром І. Серантом.

Рівнож дякуємо Управі УСК-у за відступлення залі на поминки.

Дякуємо Управі Організації Оборони Лемківщини за участь в похоронних відправах та пожертву на Службу Божу.

Дякуємо Організації Пласту та Пластприяту за зорганізовану участь у Панахиді та за пожертви на Служби Божі.

Щира подяка Українській Студентській Громаді при Колюмбійському Університеті за квіти та участь на Панахиді.

Дякуємо похоронному заведенню Петра Яреми за зразкове переведення похорону.

Горем прибиті:
муж — СТЕПАН
дочки:
ІРЕНА з мужем д-ром РОНАЛЬДОМ ЛАТІНО
ЗЕНЯ І СЛАВКА
син — РОМАН

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ

моєї СЕСТРИ І ТЕТИ

бл. п.

МАРІЇ з ГРОМАДКІВ ЛЕМІЩУК

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ

в четвер, 14-го травня 1981 р., о год. 8:30 ранку в церкві св. Юра в Ню Йорку, Н. Й.

МЕЛЯНІЯ ШЕПАРОВИЧ — сестра
ІРЕНА ГОШОВСЬКА — сестрінка

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ

нашої Найдорожчої

МАМИ, БАБУСІ, СЕСТРИ І ТЕТИ

бл. п.

АННИ ДМИТЕРКО-РАТИЧ

І У ДВАДЦЯТЬ ВОСЬМУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

БАТЬКА, ДІДА І СТРИЙКА

бл. п.

ВАСИЛЯ РАТИЧА

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

в середу, 13-го травня 1981 р., о год. 9-ій ранку
в церкві Різдва Пречистої Діви Марії
в New Brunswick, N.J.
Того самого дня у:
Brooklyn, N.Y. **в церкві св. Духа**
Jenkintown, Pa. **в церкві св. Михаїла**
Philadelphia, Pa. **в церкві Христа Царя**
в Римі

Просимо згадати Покійних у своїх молитвах.

СИНИ з РОДИНАМИ І РІДНИМИ

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ

нашого Найдорожчого

МУЖА, БАТЬКА, БРАТА І ДІДУНЯ

бл. п.

ОНУФРЕЯ КЕКІША

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ з ПАНАХИДОЮ

у вівторок, 12 травня 1981 р., в церкві св. Юра в Ню йорку, о год. 8:30 ранку
і
в Студіоні оо. Студитів в Римі.

Просимо згадати Покійного в цей день у своїх молитвах.

Дружина — ЕВГЕНІЯ
Сини:
БОГДАН з дружиною ДАРІЄЮ
БОРИС
Сестра — ПЕЛЯГІЯ КІСІЛЬ
Внуки — УЛЯ І РОМА

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями та Українським Громадянством, що дня 6-го травня 1981 р. відійшов у Вічність, на 87-му році життя,

наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО та ДІДО

бл. п.

ВОЛОДИМИР РУДАВСЬКИЙ

поручник Української Галицької Армії, абсольвент прав та бувший начальник нафтового бюра в Битькові коло Станиславова.

Горем прибиті:

дружина — СОФІЯ з РУДНИЦЬКИХ
син — д-р ЯРОСЛАВ РУДАВСЬКИЙ з дружиною АЛОЮ та дітьми ЛЕНОЮ, АНДРІЄМ та ЮРІЄМ
дочка — ГАЛИНА ПИРІҐ з мужем інж. ЛЮБОМИРОМ та дітьми ЛЕВКОМ, ЛІДІЄЮ, ГАЛИНОЮ, МАРКОМ та АНДРІЙКОМ
Ближча і дальша Родина в Україні й Америці

ПАНАХИДА в п'ятницю, 8-го травня 1981 року, о год. 8:30 веч. в похоронному заведенні Fleur Funeral Home, 5401 Risingsun Avenue, Philadelphia, Pa. 19120.

ПОХОРОН в суботу, 9-го травня 1981 року, з того ж похоронного заведення, о годині 10-ій ранку до церкви св. Арх. Михаїла в Дженкінтавн, Па., а опісля на українське католицьке кладовище на Факс Чейс, Па.

•

Замість квітів на могилу, Родина просить складати датки на церкву св. арх. Михаїла у Дженкінтавн, Па. або на українських воєнних інвалідів.

ПРОКУРАТОР, який обвинувачує вбивника 13-ох жінок Пітера Сатклиффа в Лондоні, заявив, що вбивник був психічнохворим схізофреніком, який вірив у свою місію убивати жінок-проституток. Психіятри прийшли до висновку, що вбивник був не цілком відповідальний за свої вчинки у часі виконування злочинів. Інтерпретація прокуратора зближається до опінії психіятрів. Тому прокуратор повідомив, що рішення, чи і як покарати, залишає за лавою присяглих, яка складається з шести жінок і шести чоловіків.

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ В ЩОДЕННИКУ „СВОБОДА"

1 ІНЧ ЧЕРЕЗ ОДНУ ШПАЛЬТУ за академії, посмертні згадки, розшуки, подяки $3.00

1 ІНЧ ЧЕРЕЗ ОДНУ ШПАЛЬТУ за приватні концерти, бизнесові оголошення, (забави, фестини, пікніки, бенкети, банки, продаж домів і т. д.) 5.00

ОГОЛОШЕННЯ НА 8 ШПАЛЬТ, без огляду на їх зміст по 5.00 доларів за кожний інч.

Якщо до оголошення включається знімку — контуватиме додатково:

Фоторепродукція на одну шпальту	$ 6.75
Фоторепродукція на дві шпальти	8.50
Фоторепродукція на три шпальти	10.00

ОГОЛОШЕННЯ НА ЧЕРГОВЕ ЧИСЛО (2 ДНІ ПЕРЕД ПОЯВОЮ) ПРИЙМАЄТЬСЯ ТІЛЬКИ ДО 10-ої ГОДИНИ ДНЯ.

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ В АНГЛОМОВНОМУ ТИЖНЕВИКУ (недільне видання) Ukrainian Weekly

1 ІНЧ ЧЕРЕЗ ОДНУ ШПАЛЬТУ за академії, посмертні згадки, розшуки, подяки $ 5.00

1 ІНЧ ЧЕРЕЗ ОДНУ ШПАЛЬТУ за приватні концерти, бизнесові оголошення, (забави, фестини, пікніки, бенкети, банки, продаж домів і т. д.) 7.00

Оголошення на чергове, недільне видання приймається по ПОНЕДІЛКА, ТІЛЬКИ до 12-ої ГОДИНИ ДНЯ.

ПОВІДОМЛЯЄТЬСЯ всі організації, установи і поодинокі особи, які довіряють за оголошення, що адміністрація буде змушена відкинути чергове оголошення, ДОКИ НЕ БУДУТЬ ВИРІВНЯНІ ПОПЕРЕДНІ РАХУНКИ.

Рівночасно з оголошенням, проситься надсилати НАЛЕЖНУ СУМУ.

ТЕЛЕФОНІЧНО ОГОЛОШЕННЯ ПРИЙМАЄТЬСЯ ЛИШЕ У НАГЛИХ ВИПАДКАХ.

„Самопоміч" в Чікаґо відбула загальні збори

Стоять (зліва): В. Войтихів, М. Кос, Л. Климкович, О. Фединяк, І. Павлик, Х. Костюк, І. Вислоцький, і Л. Казанівський. Сидять (зліва): Л. Джулинський, О. Пошиваник, О. Плешкевич, Р. Гарасимів, Р. Мицик, Р. Бігун і А. Нагорняк.

Тридцяті загальні збори Кредитової Кооперативи „Самопоміч" відбулися у домі СУМ-А 29-го березня цього року. У своєму звіті президент кооперативи дир. Роман Мицик, між іншим, сказав: „У 1981 році ми святкуємо 30-річчя свого існування. За цей час ми виросли на поважну установу, зуміли здобути довір'я, пошану і любов серед українців і подив серед чужих".

Зі звіту скарбника д-ра Р. Гарасимова ми довідалися про загальну аналізу економічної ситуації та про великий ріст нашої установи. Зокрема, згідно з порівняльним балансом, каса зросла в минулому році майже на 3 мільйони доларів, замкнувши 1980 рік сумою 33,066.599 дол. Ми і надалі можемо гордитися з того, що наша кооператива займає перше місце між 32-ма українськими кредитовими кооперативами у ЗСА. Наші резерви досягали 1,178.154 дол., а нерозділений прибуток за 1980 рік у висоті 113,237 дол. дає запоруку не лише фінансової сили, але говорить про плянову господарку за цілий період 30 років.

Капітал нашої „Самопомочі" інвестований у наших членів, що є першим завданням кооперативної ідеї. Вони це дуже добре розуміють і оцінюють нашу фінансову політику. Для прикладу можна навести православну церкву св. Андрея, де члени-парафіяни зложили до каси таку суму грошей, яку ми випозичили на будову їхньої церкви. У 1980 році ми видали позички на суму 6,120.128 дол. що є доказом безпосередньої співпраці з нашими членами.

Кооператива виплатила в минулому році 2,092.169 дол. дивідендів своїм членам, що у відсотковому відношенні до ощадностей на кінець року є 8.9 відсотка. Порівнюючи з іншими некооперативними банковими установами наші члени дістали від нашої каси на півмільйона більше, як могли б дістати в інших банках.

В доповненні до річного звіту дир. Омелян Плешкевич зробив аналізу росту каси за останніх 30 років, з якого ми довідалися, що каса „Самопоміч" за останніх 30 літ видала біля 100 мільйонів позичок, з чого було 60 мільйонів долярів морґеджових позичок. Беручи до уваги, що кооператива не брала жадного комісового та видавала позички по нижчій відсотковій стопі ніж інші фінансові інституції, каса заощадила нашій українській громаді мільйони долярів.

Студентських позичок на день 31-го грудня 1980 року було 194 на суму 957.000 дол., що тільки за 1980 рік залишили батькам відсотків понад 130.000 дол. Каса видала позички на будову шістьох українських церков, трьом молодечим організаціям, двом цілоденним школам при українських католицьких церквах, 27-ом українським лікарям на влаштування їхніх практик та шістьом ветеринарним лікарям.

У промислово-торговельному секторі фінансували українські мотелі у Висконсин Делс, які сьогодні мамають вартості біля 12,5 мільйона долярів. „Самопоміч" допомогла в розбудові українських підприємств і в інших містах, як, наприклад, Миннеаполис, Рочестер, Детройт і Клівленд. Наша каса була співучасником розбудови пам'ятника-церкви в Бавнд Бруку, разом з кооперативою „Самопоміч" з Ню Йорку. На народньо-організаційні цілі каса виплатила понад 650.000 дол.

Члени нашої „Самопомочі", як також і вся українська громада, це належно оцінили, коли в Році УККА нагородили довголітнього президента Романа Мицика грамотою „Мужа Року".

Найважливішим нашим завданням є передати ці надбання українській молоді. Наша молодь жваво цікавиться нашою кооперативою, прикладом чого може послужити пластовий курінь „Побратими", який по наших зборах „Самопомочі" висвітлив у знімках деякі фрагменти нашої праці, чим учасники зборів були захоплені. Молодь, яка обслуговує наших клієнтів, та вся наша управа є запорукою дальшого росту кредитової кооперативи.

„Розвиток кооперації і розвиток свідомости економічних, громадських та національних інтересів тісно в громаді пов'язані поміж собою..." сказав колись св.п. Б. Мартос. Віримо, що слова великого кооператора були заповітом праці нашої каси.

Запитаймо себе, чи не варто всебічно попирати таку установу та бути співучасником її розбудови для добра всієї української громади?

Учасник

Гранатовий костюм

(Продовження зі стор. 2)

часах для „унтермешів" годі було й мріяти.

Аж прийшов день 14-го липня сорок четвертого року. Всього кілька кілометрів за селом, йшов вже останній на цьому фронтовому відтинку бій. Горіло село. Останніми з нього виходили мати й донька, несучи в руках вузлики. Обидві були вдягнені у свої, досі нові, передвоєнні костюми. Чи на прощання з рідним селом, якого вже ніколи не побачили? Чи тому, що „добре вдягнені жінки подорожують у костюмах"? Чи може просто тому, що легше було їх вдягнути, ніж нести у вузликах...

...Потім був табір робітників-чужинців у Тиролі, де їм казали працювати, як прибиральниці бараків. У одній руці мітла, в другій відро. Гранатові костюми були єдиним, що нагадувало колишнє життя. Набрали ще більшої цінности, бо тепер означали неповторність.

Потім були діпівські табори. Костюми вбиралося знову — до таборової церковці, що була перероблена з колишнього військового гаражу...

Приїхали в тих костюмах до „обітуваної землі" — Америки. По тих костюмах їх зразу розпізнавали, зразу знали, що вони „новоприбулі", бо в очах тутешніх мешканців костюми були „інакші" — щоб не сказати — вже немодні. Ходили в них, доки не „доробилися", щоб купити такий одяг, який годі тут мали.

Боже мій, це ж уже буде сорок два роки, коли майстер Міллер зі Збората до вручив Матері й доньці новенькі „з-під голки" костюми. Яка маса шалених змін заіснувала за цей час... Матері вже нема. Є тільки старенький, вибляклий костюм, в тканину якого вплелось її життя. Вплелись дороги-подорожі, карпатською казкою найкращих у житті вакацій починаючи й, останнім етапом мандрівки за океан, кінчаючи. У День Матері донька ще раз погляне на старенький костюм. Під ним билося колись Материнське серце, його рукави огортали предобрі Мамині руки. „Sunt lacrimae rerum et mentem mortalis tangunt". І речі мають свої сльози, і заторкують людське серце.

Волелюбні курди...

(Продовження зі стор. 2)

місце і на західній півкулі, коли то европейські колонізатори займали та загосподарювали північну та південну Америку.

І не зважаючи на наше спільне походження наші курдські одноплемінники, відділені від нас територіяльно та понад двохтисячною прірвою часу, різняться сьогодні від нас, мовно, культурно, а також і своєю вірою, звичаями і традиціями, що не є їхньою виною. Подібна доля зустріла й інші орійські і скиторуські племена, що сталось унаслідок їхнього географічного положення та впливів чужих сусідів.

Одначе, не зважаючи на всі різниці чи розходження, відважні курди схожі на нас, своєю рішучістю зберегти себе етнічно і національно. Вони так як і український народ, будучи довгі роки під чужою займанщиною не скорились химерній долі, але вперто і послідовно продовжують свій змаг за волю.

Курди, втративши рідну віру, мову та можливо і пам'ять про своє славне походження, зберегли найцінніший скарб своїх прапредків: етнічну та національну гідність вправі з почуттям своєї окремішности. Вони, так як і ми віками змагаються за своє Богом дане право бути вільними духово і національно у своїй державі.

Вісті з Українського Музею

Протягом останніх тижнів згадки про Український Музей в Ню Йорку були в різних газетах, журналах, радіопередачах та на програмах телебачення. До цього спричинилась виставка писанок, яку відкрито в Музеї 28-го березня та яка триватиме до 14-го червня, як також курси та демонстрація писання писанок.

Завершенням розголосу про Український Музей було інтерв'ю, який Билл Багз перевів із Мартою Зелик, співробітницею Музею, на своїй програмі „Middej with Bill Boggs". Ця програма буває щодня на п'ятому каналі від 11-ої до 12-ої години дня. Розпочинаючи програму 17-го квітня, Билл Багз сказав глядачам, що він зараз покаже „найкращі Великодні ячка, які тільки можна купити". Далі йшло восьмихвилинне інтерв'ю, в якому БіллБагз питався про метод писання писанок, про їхнє походження та їхню символіку. Під час інтерв'ю кінооператори зблизька фільмували ряд писанок. Багз згадав, що такі писанки можна побачити в Українському Музеї в Ню Йорку, та що можна їх купити у музейній крамничці. В листопаді минулого року Билл Багз зробив однохвилинну програму під назвою „Apple Minute", в якій він познайомив глядачів з районом міста, яку називають „Мала Україна". Ця коротенька програма була часто повторена на п'ятому каналі в наступних місяцях.

Престижева та широкознанна газета „Ню Йорк Таймс" 27-го березня вмістила статтю під заголовком „Велика екскурсія стежками культури, не виїжджаючи з Ню Йорку". Стаття появилася на першій сторінці третьої частини газети „Вікенд" разом з фотографією Марти Лопатинської у вишитій блюзці, яка пише писанки. Авторка пише, що „веселість виставок та сердечність працівників Музею творить почуття, що відвідувач вступив в інший світ". Далі йдуть описи виставки писанок, курсів писання писанок та інших постійних виставок у Музеї. Коли репортер та фотограф з „Ню Йорк Таймс" прийшли до Українського Музею Оксана Куровицька брала участь в демонстрації писання писанок.

Вдруге „Ню Йорк Таймс" писав про писання писанок у статті „Скручуючи Великдень", знову ж на першій сторінці „Вікенд" з 17-го квітня.

Стаття у „Дейлі Ньюз", популярній американській газеті в Ню Йорку, з 3-го квітня починається так: „З усіх весняних традицій чи не найбільш барвистою є писання писанок, і мало народів це роблять краще за українців". Ця стаття, так само як і статті в інших газетах, подає історію писанок і пояснює писанкові символи та кольори. Стаття ілюстрована фотографією Марти Яцушко, яка пише писанки.

Форд Мотор Компані видає місячник „Форд Таймс" для усіх власників їхніх автомобілів. У квітневому числі цього журналу надруковано статтю під заголовком: „Великодні ячка: їхня історія та їхні таємниці". Стаття ілюстрована великою кольоровою фотографією українських писанок. Авторка пише про традицію писання Великодніх ячок, особливо українських писанок.

Подібна до цієї статті була згадка про Український Музей в Ню Йорку у місячнику „Pan Am Clipper", який видає летунська лінія „Pan Am", та роздає усім своїм пасажирам. У цім журналі під заголовком „Столітні ячка" описано поганські та християнські особливості українських писанок.

На радіостанції „WYNY" Робарта Алтман перевела інтерв'ю із співробітницею Українського Музею про українські писанки, їхню символіку та традиції. Це п'ятихвилинне інтерв'ю передали в суботу, 11-го квітня, опівночі.

Статті про українські писанки появилися в журналі „Cuisine", який радив своїм читачам відвідати Музей та оглянути „неперевершену колекцію писанок", та в газетах „Ню Йорк Повст" і „Стетен Айленд Едвенс".

Після появи кожної згадки про Музей в пресі чи на радіо або телебаченні число відвідувачів значно збільшується. Цього року курси та демонстрації писання писанок, які Музей влаштовує у передвеликодній час, притягли масу людей.

Крім появи коментарів про виставку українських писанок на сторінках преси та на телебаченні, Український Музей в Ню Йорку був запрошений до великих крамниць, щоб влаштувати покази писання писанок.

У „FAO Schwarz", найбільший нюйоркський крамниці з дитячими забавками, 5-го квітня відбулося приватне прийняття для дітей, батьки яких є працівниками в редакціях газет, журналів, при радіостанціях та на станціях телебачення. Під час цього прийняття Крістін Фіоре та Софія Зелик писали писанки. Щопівгодини висвітлювано фільм Славка Новицького „Писанка".

В „J C Penny's" 17-го квітня Анна і Тетяна Оберишин показували техніку писання писанок працівникам екзекутивного відділу.

Cьомого квітня співробітниця Музею брала участь в двох сесіях семінара, присвяченого писанкам в „English - Speaking Union", добірним товаристві, ціль якого — поширити зв'язки між усіма країнами, де розговірна мова є англійська. Під час цих сесій представниця Музею розповіла про техніку писання писанок, їхню символіку та традиції, пов'язані з ними, показала писанки з Музею, та висвітлила фільм С. Новицького „Писанка".

Н.Н.